

คนไทยยุคไอเอ็มเอฟ ปรับพฤติกรรมบริโภคบริโภค

6 ปีที่ยอมรับกันโดยทั่วไปว่า สภาวะเศรษฐกิจของประเทศขณะนี้อยู่ในช่วงซบเซา และมีผลกระทบต่อวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนโดยส่วนใหญ่ในประเทศ จากการพิจารณาข้อสมมติฐานของรัฐบาลที่ว่า ภาคเอกชนและกลุ่มประชาชนโดยทั่วไปมีพฤติกรรมการใช้จ่ายที่เกินตัว ประกอบกับการโจมตีค่าเงินบาทของประเทศ อันเป็นผลปัจจัยสำคัญที่ทำให้ระบบเศรษฐกิจของประเทศต้องประสบกับวิกฤตการณ์เช่นปัจจุบันนี้

สำนักวิจัยเอแบค-เคเอสซีอินเตอร์เน็ทโพลล์ (เอแบคโพลล์) มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ ได้ทำการสำรวจพฤติกรรมการบริโภคสินค้า ยุควิกฤติเศรษฐกิจไทย ตลอดจนทัศนคติของกลุ่มประชาชนต่อรัฐบาลในการแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจของประเทศ โดยเลือกสำรวจใน 4 จังหวัดใหญ่ ได้แก่ กรุงเทพมหานคร เชียงใหม่ ขอนแก่น และสงขลา ระหว่างวันที่ 2-12 กันยายน 2540 ที่ผ่านมา ด้วยการสำรวจจากกลุ่มตัวอย่าง 2,960 ตัวอย่าง ประกอบด้วยกลุ่มอาชีพต่างๆ ได้แก่ พนักงานบริษัทเอกชน ข้าราชการ และรัฐวิสาหกิจ ซึ่งส่วนใหญ่ของกลุ่มตัวอย่างเป็นหญิง 54.9% ระดับอายุอยู่ในช่วงระหว่าง 21-30 ปี จำนวน 57.5% รองลงมา คือ ช่วงอายุระหว่าง 31-40 ปี 18.3% ส่วนระดับการศึกษาของกลุ่มตัวอย่างนั้นประมาณ 40.4% ระบุว่าสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี สำหรับผลการศึกษาวิจัยพบว่า ณ เวลานี้ กลุ่มตัวอย่างโดยส่วนใหญ่ประมาณ 73.3% ระบุว่า ไม่นิยมทานอาหารที่มียี่ห้อต่างประเทศแล้ว อย่างไรก็ตาม เมื่อจำแนกกลุ่มตัวอย่างออกตามรายจังหวัด และลักษณะทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามแล้ว กลุ่มตัวอย่างในกรุงเทพฯยังคงบริโภคอาหารต่างประเทศสูงกว่ากลุ่มตัวอย่างใน

จังหวัดอื่นๆ โดยมีถึง 35.8% และถ้าพิจารณาพฤติกรรมดังกล่าวตามระดับรายได้แล้ว กลุ่มตัวอย่างที่มีระดับรายได้สูงยังคงมีพฤติกรรมการบริโภคอาหารต่างประเทศในสัดส่วนที่มากกว่ากลุ่มผู้มียาได้น้อยกว่า โดยเฉพาะคนในกรุงเทพฯ แต่ที่น่าสนใจคือ กลุ่มตัวอย่างในจังหวัดสงขลา เป็นกลุ่มที่มีพฤติกรรมตรงข้าม

อยู่ รองลงมาเป็นคนขอนแก่น ประมาณ 31% ส่วนคนกรุงเทพฯและสงขลามีสัดส่วนพอๆ กัน คือ 28.1% และ 27.3% ตามลำดับ

ส่วนการเก็บออมเงินฝากธนาคาร กลุ่มตัวอย่างในขอนแก่นไม่มีการเก็บออมเงินฝากธนาคารสูงกว่าจังหวัดอื่น โดยประมาณ 78.4% ระบุไม่มีการเก็บออมเงินฝาก

ธนาคาร รองลงมาคือ จังหวัดสงขลา 71.3% กรุงเทพฯ 66.2% และเชียงใหม่ 66.0% ตามลำดับ

ประเด็นที่น่าสนใจอีกประการหนึ่งคือ สภาวะเศรษฐกิจที่กลุ่มตัว

สัดส่วนกลุ่มตัวอย่างที่มีพฤติกรรมซื้อเสื้อผ้ายี่ห้อต่างประเทศ

พฤติกรรม	จังหวัด			
	กรุงเทพฯ	เชียงใหม่	ขอนแก่น	สงขลา
ยังคงนิยมซื้อเสื้อผ้ายี่ห้อต่างประเทศ	29.3	21.0	19.8	21.4
ไม่ซื้อ	70.7	79.0	80.2	78.6
รวม	100.0	100.0	100.0	100.0

ที่มา : เอแบคโพลล์

กับกรุงเทพฯ ในแง่กลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้ต่ำ มีพฤติกรรมการบริโภคอาหารต่างประเทศสูงกว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีระดับรายได้สูง

นอกจากพฤติกรรมการบริโภคอาหารแล้ว กลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้ต่ำใน 3 จังหวัดของการสำรวจ นิยมซื้อเสื้อผ้ายี่ห้อต่างประเทศในสัดส่วนสูงกว่า

ผู้มีรายได้สูง ในขณะที่กลุ่มตัวอย่างในกรุงเทพฯ มีแบบแผนการซื้อเป็นไปตามระดับชั้นของรายได้ กล่าวคือ ผู้มีรายได้สูงมีพฤติกรรมการซื้อเสื้อผ้ายี่ห้อต่างประเทศสูงกว่าผู้มีรายได้ต่ำ สำหรับประเด็นภาวะหนี้สินของกลุ่มตัวอย่าง คนเชียงใหม่มีสัดส่วนของผู้ที่มีหนี้สินสูงกว่าคนในจังหวัดอื่นๆ กล่าวคือ ประมาณ 33.8% ของคนเชียงใหม่ระบุว่า มีหนี้สิน

พฤติกรรมนิยมรับประทานอาหารที่มียี่ห้อต่างประเทศ แยกตามราชจังหวัด

พฤติกรรม	จังหวัด	กรุงเทพฯ	เชียงใหม่	ขอนแก่น	สงขลา
		35.8	22.4	21.6	22.2
ยังคงนิยมรับประทานอาหารที่มียี่ห้อต่างประเทศ					
ไม่รับประทาน		64.2	77.6	78.4	77.8
รวม		100.0	100.0	100.0	100.0

ที่มา : เอแบคโพลล์

อย่างประสพด้วยตนเอง ส่วนใหญ่ประมาณ 79.1% ยืนยันว่าสภาวะเศรษฐกิจนั้นกำลังวิกฤติและอีกประมาณ 19.2% เห็นว่าค่อนข้างซบเซา ขณะที่เหลืออีก 0.8% และ 0.9% ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดที่บอกว่าเติบโตปกติและกำลังเริ่มฟื้นตัว ตามลำดับ ยิ่งไปกว่านั้น เมื่อสอบถามกลุ่มตัวอย่างว่ามีคนใกล้ชิดกำลังตกงาน ว่างงาน หรือถูกปลดออกจากงานหรือไม่ ประมาณ 56.7% ยืนยันว่ามี และอีก 43.3% บอกว่าไม่มี